

- підвищення контролю за порядком приватизації державного майна;
- встановити контроль за рухом коштів, отриманих від приватизації державного майна.

Основними пріоритетами приватизації є підвищення ефективності виробництва та підвищення мотивації до праці, прискорення структурної перебудови і розвитку економіки України.

Отже, українському законодавцю необхідно скасувати ряд нормативно-правових актів, які тільки засмічують приватизаційні процеси та сформувавати один закон, де чітко буде прописано порядок приватизації будь-яких об'єктів державної власності.

Література

1. Про приватизацію державного майна: Закон України від 4 березня 1992 р. № 2163-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 24. – Ст. 348.
2. Андреєва Т. Б. Приватизація, структура власності та робота підприємства / Т. Б. Андреєва // ДІБ «Про приватизацію». – 2001. – № 1. – С. 55-59.
3. Вергелес Т. Приватизаційний процес в Україні: розвиток, проблеми і перспективи / Т. Вергелес [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.usipr.kiev.ua>
4. Сіденко В. Проблеми власності та легалізації капіталів і доходів в Україні / В. Сіденко, О. Барановський [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dt.ua/1000/1550/46488>

УДК 346.5 (043.2)

Починок К. Б., к.ю.н., доцент,
Тафій Н. М., студентка,

Національний університет ДПС України, м. Ірпінь, Україна

СУБ'ЄКТИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сторонами договорів інвестиційного характеру в переважній більшості виступають суб'єкти інвестиційної діяльності.

Стаття 5 Закону України «Про інвестиційну діяльність» [1] визначає суб'єктів інвестиційної діяльності, як інвесторів і учасників, якими можуть бути громадяни і юридичні особи України та іноземних держав, а також держави. Отже, даний Закон [1] умовно поділяє суб'єктів інвестиційної діяльності на дві категорії: інвесторів та учасників інвестиційної діяльності, а також не розділяє сторони, тим самим наділяючи самих суб'єктів правом самостійно визначити, хто із них є інвестором та якого виду інвестиції заплановано отримати або надати, і відповідно, якими будуть взаємні зобов'язання сторін для досягнення належного результату та якою буде відповідальність кожної сторони, якщо вчинилися дії, що суперечать її компетенції.

У загальному розумінні інвесторами вважаються суб'єкти інвестиційної діяльності, які приймають рішення про вкладення власних, позичкових і залучених майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування. Інвестори можуть виступати в ролі вкладників, кредиторів, покупців, продавців, замовників, а також виконувати функції будь-якого учасника інвестиційної діяльності.

Зокрема, Закон України «Про режим іноземного інвестування» визначає суб'єктів іноземної інвестиційної діяльності – іноземних інвесторів як суб'єктів, що проводять інвестиційну діяльність на території України а саме: юридичні особи, створені у відповідності не з українським законодавством; фізичні особи – іноземці, які не мають постійного місця проживання на території України і не обмежені в дієздатності; іноземні держави, а також міжнародні організації, інші іноземні суб'єкти інвестиційної діяльності [2].

На думку О. Гетьманець, в інвестиційному процесі прямо чи опосередковано приймають участь декілька осіб, інтереси яких можуть не завжди співпадати, а саме: 1) дрібні інвестори, в основному фізичні особи і в першу чергу громадяни України, які зацікавлені в отриманні від своїх вкладень реальних прибутків (дивідендів, відсотків) у найбільш оптимальні строки; 2) великі інвестори, які зацікавлені вкласти свої кошти, в тому числі акумульовані кошти дрібних інвесторів, в реальні та гарантовані інвестиційні проекти, мати контроль за діяльністю підприємницьких структур, що інвестуються, отримати ті ж прибутки, за їх рахунок профінансувати свої управлінські витрати та розрахуватись з його вкладниками, а також мати і інші інтереси: створення свого іміджу, власна виробнича діяльність, представницькі витрати тощо; 3) учасники інвестиційного процесу, що зацікавлені отримати по можливості більшу частку здійснюваних інвестицій і тому можуть завищувати ціни на виконанні роботи чи надані послуги; 4) трудові колективи підприємницьких структур, які інвестуються і прагнуть отримати прибуток шляхом високих зарплат та соціальних витрат; 5) адміністрація (менеджери), які здійснюють регулювання фінансових потоків і зацікавлені в тому, щоб вкладені інвестиції довгий час знаходились в їх розпорядженні, а також в направленні отриманого прибутку на реінвестування; 6) посередницькі структури, що обслуговують інвестиційний процес, наприклад незалежні реєстратори, на послуги яких витрачається частина отриманого прибутку [3, с. 355].

За своїм статусом інвестори можуть бути корпоративними, інституційними та індивідуальними.

Корпоративні інвестори - це, переважно, акціонерні товариства, а також підприємства інших форм власності, що мають вільні грошові кошти.

Інституційні інвестори - це портфельні інвестори, які формують інвестиційний портфель на підставі фундаментального прогнозу поведінки у довготерміновому та середньостроковому періодах. Зазвичай це фахівці, робота яких полягає в довірчому управлінні активами. Інституційними інвесторами є банки, інститути спільного інвестування (пайові та корпоративні інвестиційні фонди), інвестиційні фонди, взаємні фонди інвестиційних компаній, недержавні пенсійні фонди, страхові компанії, інші фінансові установи, які здійснюють операції з фінансовими активами в інтересах третіх осіб за власний рахунок чи за рахунок цих осіб, а у випадках, передбачених законодавством, - також за рахунок залучених від інших осіб фінансових активів з метою отримання прибутку або збереження реальної вартості фінансових активів.

Індивідуальні (приватні) інвестори - це фізичні особи, які використовують свої нагромадження для інвестування. Індивідуальний інвестор найчастіше зацікавлений у тому, щоб вільні грошові кошти принесли дохід, що стане джерелом доходів при досягненні пенсійного віку або забезпечить фінансову стабільність його родині [4, с. 14].

Учасниками інвестиційної діяльності можуть бути громадяни та юридичні особи України, інших держав, які забезпечують реалізацію інвестицій як виконавці замовлень або на підставі доручення інвестора.

В юридичній літературі виділяють наступних учасників інвестиційної діяльності: 1) виконавці – суб'єкти господарювання, що здійснюють практичні дії щодо реалізації інвестицій; 2) банки та інші фінансові структури, що надають кошти для вкладення інвестицій; 3) інвестиційні інститути, серед яких чільне місце посідають інвестиційні фонди та інвестиційні компанії, довірчі товариства (виконують роль фінансових посередників на ринку інвестицій); 4) органи державного, регіонального, галузевого, міжгалузевого тощо господарського управління (міністерства та відомства, виконкоми місцевих рад народних депутатів, господарські об'єднання тощо); 5) органи державного регулювання в сфері інвестиційної діяльності [5, с. 13].

О. Кібенко доповнює вказаний перелік: 1) одержувачами інвестицій – особами, які отримали від інвестора у власність або в користування майно, майнові права та інші цінності, що мають ринкову вартість, і використовують їх у власній господарській діяльності, включаючи подальше інвестування; 2) інвестиційним посередником – суб'єктом посередницької діяльності, що на договірних підставах отримав від інвестора майно, майнові права та інші цінності для подальшого інвестування, яке здійснюється на професійних засадах [6, с. 220].

Активним учасником інвестиційної діяльності є держава. Вона бере участь в інвестиційному процесі як прямо - через державний сектор економіки, так і побічно, через свої інституції - органи виконавчої влади та місцевого самоврядування. Держава здійснює свої функції як суб'єкт інвестиційної діяльності через державну інвестиційну політику, завданням якої є розвиток інвестиційної діяльності, спрямований на створення привабливого інвестиційного середовища та суттєвого нарощування обсягів інвестицій.

Отже, проаналізовано види суб'єктів інвестиційній діяльності, а також з'ясовано, що учасником інвестиційного процесу може бути не лише інвестор, а замовник, виконавець та інші ринкові суб'єкти, кожен з яких має свої цілі та інтереси. Суб'єкти інвестиційної діяльності реалізують власні економічні інтереси, вступаючи у певні взаємовідносини на інвестиційних ринках.

Література

1. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18 вересня 1991 р. № 1560-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 47. – Ст. 646.
2. Про режим іноземного інвестування: Закон України від 19 березня 1996 р. № 93/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 19. – Ст. 80.
3. Підприємницьке право України: Підручник / За заг. ред. Р. Б. Шишки. – Харків: «Еспада», 2000. – 480 с.
4. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / [Т. В. Майорова]. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
5. Вінник О. М. Інвестиційне право: Навчальний посібник / О. М. Вінник. – К.: Юридична думка, 2005. – 568 с.
6. Кібенко О. Р. Інвестиційна діяльність: визначення, суб'єкти, класифікація та співвідношення з підприємницькою діяльністю / О. Р. Кібенко // Вісник університету внутрішніх справ. – 1999. – № 6. – С. 220–222.

УДК 346.9 (043.2)

Починок К. Б., к.ю.н., доцент,

Цибульська О. Л., студентка,

Національний університет ДПС України, м. Ірпінь, Україна

РОЗМЕЖУВАННЯ ОПЕРАТИВНО-ГОСПОДАРСЬКИХ САНКЦІЙ І ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

В науці господарського права вже тривалий час існує дискусія, предметом якої є характер співвідношення оперативно-господарських санкцій з іншими заходами юридичного впливу. Актуальність даної теми обумовлена теоретичними і практичними розбіжностями, які виникають у процесі застосування оперативно-господарських санкцій і заходів господарсько-правової відповідальності. Підвищення рівня теоретичного